

ÕPPEMATERJAL 11

Kiri kuningale Valloonia ja Flandria eraldumise kohta

Tuntud Belgia jurist, poliitik ja kirjanik Jules Destrée kirjutas 15. augustil 1912. aastal tollasele Belgia kuningale Albert I-le kirja, milles kaitses prantsuse keele ja kultuuri seisundit riigis. Destrée väitis, et keel ja identiteet on omavahel tihedalt seotud. Siin on lõik tema kirjast:

„Teie kuningriigi põhjaneval kahesusel on aga veel üks tõend, veel iseloomulikum ja otsustavam, veel vaieldamatum kui tõendid, mida võivad pakkuda maapind, maastikud, tegevused, käitumislaadid ja veendumused, ning selleks on keel. (Keel on ühe kogukonna aegade jooksul kogutud varandus. See hoiab endas kogukonna tavade, veendumuste ja murede mälestust ja kaja. Keel kutsub rääkijates esile ähmaseid mäluhilte, mis tõusevad pinnale määratlemata päevadest lapsepõlves, mil lalisesime ema süles, ja veel varasemastki, ühendusest iidsete esivanematega. Keelekõidikud on müstilised, sest nad on kinnitatud pigem meie sügava alateadvuse kui arutleva olemuse külge. Ja alles siis, kui süüvida probleemi olemusse, kui mõelda neile miljonitele peentele juurtele, mis kaevuvad kaugeimasse minevikku, adutakse keele pühadust ja seda, kui õrnad ja lahendamatud üksnes mõistust rakendades on keele kasutamisel kerkivad küsimused.)”

Destrée kasutas keelt identiteedi peamise alusena, väites kirjas hiljem: „(Valitsete) kahte rahvast. Belgias elavad vallooniid ja flaamid; belglasi ei ole olemas.”

Alates 1920ndatest võeti vastu mitu seadust, mis andsid hollandi ja saksa keelele Belgia riigikeele staatuse prantsuse keele kõrval.

Allikas: ["Les Belges, leur histoire" website](#)

„Kui oled hispaanlane, räägi hispaania keelt”

Sildil on poliitiline loosung, mida kasutati Hispaanias kindral Francisco Franco (1939–1975) diktatuuri ajal, ja sellel on kujutatud Franco enda nägu. Sildil on kirjas:

„Kui oled hispaanlane, räägi hispaania keelt”

Loosungit kasutati peamiselt selleks, et piirata kataloonia keele kasutamist Kataloonias pärast piirkonna vallutamist Franco armee poolt nii kodusõja viimases faasis 1939. aastal kui ka pärast sõda. Katalaani keelele oli kehtestatud piiranguid juba Hispaania ajaloo eelmistelgi perioodidel.

Allikas: *Wikimedia commons*

EUROOPA AJALOO MAJA

**“La langue de la République est le français”
„Vabariigi keel on prantsuse keel”**

Prantsuse valitsus muutis 1992. aastal riigi põhiseadust, lisades lause „Vabariigi keel on prantsuse keel”. Kuid Prantsusmaal on palju vähemuskeeli. Üks neist on bretooni keel, mida räägitakse Bretagne’is. Bretooni keelt peetakse selles piirkonnas oluliseks identiteedi kandjaks ja selle keele rääkijad peavad keele säilitamist tulevastele põlvkondadele väga oluliseks. Keele säilitamist aga ei poolda mitte kõik Prantsusmaal, sest paljude meelest mõjuks keeleline mitmekesisus negatiivselt rahvuse identiteedile ja põhjustaks ...

... „Prantsusmaa balkaniseerumise” (Jean-Pierre Chevènement, endine Prantsuse siseminister)

... „nihke Prantsuse identiteedis” (ajaleht „Le Figaro”)

Allikas: [Jon Henley, 27.06.1999, The Guardian](#)